

Naselil se je na 250 m visokem prostoru, ki je zavarovan od skal. Najpoprej je moral na tem prostoru posekati drevesa in izkopati visoko travo s koreninami. Ta košček zemlje, katerega je iztrgal divjini, je pričel obdelovati.

Novi Robinzon je živel nekaj časa pod šotorom. Sklenil pa je, da si postavi hišo, kar je zahtevalo mnogo truda in znoja. Najprej je izkopal stavbeni prostor in je postopal pri gradbi hiše ravnotako, kakor je opazoval domačine. Zmešal je zemljo, slamo in posušeno travo z vodo. Iz te zmesi je postavil zide, ki so se utrdili na solncu kakor bi bili iz kamenja.

Na otoku je vse polno divjih koz. Kozе so morali nekōč pripeljati ljudje na otok, a so se živali na otoku zelo pomnožile in s časom podivjale. Nikakor ni lahko podivjane kozе vloviti, ker posedla izredno tenak sluh.

Na Mas-a-Tierra ni ne kač, ne želv, pač pa zelo mnogo divjih golobov in na tisoče najlepših čisto malih ptičkov, katerim pravijo kolibri.

Po skalah ob obali otoka so še vidne votline, po katerih je iskal zavetišča prvi Robinzon. Danes uporabljajo te izdolbine ribiči kot shrambe za mreže.

Življenje otočanov je zelo miroljubno. Nobeden ne plačuje davkov in se ne pritožuje radi javnih bremen. Jadrnica iz Valparaiso prinaša otočanom razne potrebščine. Vse je srečno in zadovoljno. Pripovedujejo celo, da je bilo udobno na otoku tudi tedaj, ko so bivali na njem kaznjenci.

Nemec Hugon Weber ne čuti niti najmanjše potrebe, da bi se preselil iz samote v civilizirani svet, kjer je eden drugemu v napotje. Na Robinzonovem otoku je še dovolj prostora!

★

Vprašanja in odgovori.

G. F. v R.

Ali lahko moja hčerka poroči sina moje sestre?

Odgovor:

To je zelo bližnje sorodstvo, za katerega se potom župnega urada v skrajnem slučaju dobi izpregled. Zenin pa mora v svoji vojaški službi imeti še posebno dovoljenje za ženitev, ki se sorodstva ne tiče, pač pa vojaške službe.

L. P. L.

Imel sem staro hišo in poleg nje postavil novo, staro pa podrl. Zdaj pa mi sosed prepoveduje hoditi po prejšnji poti. Ali to sme?

Odgovor:

Sosed naj vas le lepo pusti po poti hoditi kot dosedaj, ker je obremenitev prostega prehoda na njegovem posestvu, ne pa na stari hiši.

M. K. P.

Hčerko, ki je izučena šivilja, je nekdo naznanil, da mora sedaj kazni plačati, pa niti za doma ne šiva. Zakaj je kaznovana?

Odgovor:

Ako ni za druge šivala kot za doma, ne sme biti kaznovana. Če pa šiva, naj prijavi obrt. Zoper kazni naj takoj pritoži.

A. L. v O.

Imam devet otrok, pa mi pravi občinski tajnik, da moram za ceno plačati za prekomerno uporabo. Ali moram res plačati?

Odgovor:

Je že pravilno! Državnih direktnih davkov in doklad ste oproščeni, toda takih odkupnin in raznih taks pa ne!

H. K. v L. J.

Imam cesto pisano k svoji preši. Ali sme kdo drugi, ki preša na moji preši, tudi tam voziti?

Odgovor:

Oni vozi vam in zato sme voziti.

I. K. v Pr.

Ali lahko brez osebne pravice otvorim vinoč?

Odgovor:

Ne. Lahko pa otvorite po prijavi obrta delikatesno trgovino za prodajo mrzle hrane in sadjevca.

J. K. v K.

Žena me vedno preganja, da ni zdržati ob njej. K posestvu sem nekaj prinesel. Ali lahko terjam plačo?

Odgovor:

Nimate ravno prijetnega življenja. Ako sodnija potrdi ločitev, bo morala žena plačati. Sicer pa poskusite, da si bosta zopet dobro!

V. J. v Sv. T.

Ali smem kupiti grozdje in doma sprežati, ne da bi za to plačal trošarino?

Odgovor:

Lahko kupite in prešate doma, ali celo na preši vinogradnika, ako ste prijaviili finand, da prešate zase. Od tega mošta ali poznejš vna ne plačate nobene trošarine.

★

Zasmehovani Poljšak dela na Dunaju čudeže.

Pod zgorajnim zaglavjem je prinesel »Jugoslovane« od 6. oktobra t. l. izpod peresa dunajskega dopisnika o g. Poljšaku naslednje:

Dvorni svetnik in primarij Rudolfove bolnice na Dunaju dr. Funke je imel dne 1. t. m. ob 4. uri popoldne svoje prvo predavanje v zimskem semestru o zdravljenju neoperativnih rakov, arkomia in kostne tuberkuloze. Predaval je na kliniki prof. Eiselsberga pred zdravniki iz raznih delov sveta, kajti njim je bilo to predavanje v prvi vrsti namenjeno. Došli so oficijelni zastopniki Litve, Estonske, Češke, Finske, Rumunije, Holandske, Švedske, Norveške in menda tudi Jugoslavije, neoficijelno pa še Venezuela po vseuč. prof. in bivšem ministru dr. Riveru Saldio- ca, Indija, Kitajska, Arabija, Francija, Anglija ter veliko znanih kliničkih in drugih zdravnikov dunajskih.

Pred tako odlično družbo iz vseh delov sveta je prof. Funke predaval o svojih nad 20letnih izkušnjah na polju raziskavanja raka in nekaterih sličnih boleznih. Omenil je na kratko vse, kar je do zdaj dognala raziskovalna znanost. Naglašal pa je, da se od vseh doslej znanih 80 metod zdravljenja niti ena še ni obnesla. Ko je odpravil vse te

En dan na teden bo-
di posvečen popolne-
mu miru.

Ogibaj se strasti. Ne
jezi se. Ne brigaj se za
neprilike, ki šele bodo.
Ne pripoveduj o ne-
srečah, niti ne poslu-
šaj takega pripovedo-
vanja.

Zmerno uživaj kavo
in čaj. Ogibaj se alko-
hola in tobaka.

Kdo ga bo spoznal.

Popotnik se je zopet
vrnil iz tujih krajev.
Ker je bil dolgo časa
odsoten, se je v obraz
silno spremenil. Pre-
den je stopil v mesto,
si je mislil, kdo ga bo
pač najprej spoznal.
Pri vходу v mesto je
stal mitničar, ki mu je
bil nekōč dober prijatelj,
ali sedaj ga ni

kakor bi iz vinogradov plamteli tihi ognji. V goricah
so že pridno delali. In je puhtela in kipela iz njih
tajna mlada moč, moč rodeče zemlje, moč v novo živ-
ljenje se prebujajočih trt — saj očetu gvardianu se
je tako zdelo, ko je z božajočimi pogledi objemal
griče, noseče tudi obširne samostanke vinograde. In
mu je zadržala v srcu in skozi misli bežna skrb: »Kaj
prinese poletje, kaj jesen? Ohrode? Ne bo nesreč?»

A se je naglo otresel težeče misli in je vzplamtel
iz vseobčnega molka: »Pa ni lep, ta naš kraj? In poln
zgodovine je, poln slave izza davnih, rimskih in pred-
rimskih dni. Koliko ljudstev je gledal v teku stoletij!
Koliko hrumečih vojsk se je v divjih tokih čezenj va-
lilo! Šotorišča so stavili tod sebi, svetišča in žrtve-
nike svojim bogovom.«

»A tudi bridko trpel je ta s slavo blagoslov-
ljeni kos zemlje. Kelti, Rimljani, Mohamedani —
koliko gorja so mu prizadejali!»

»Res«, je pritrdil gospodu pisarju redovnik. »A
so tudi mnogo za naše kraje storili. Rimljani so me-
sto do pomembnosti in slave povzdignili. Ceste so
nam gradili.«

»Vem. Ne vem pa, če ni bilo gorja več ko do-
brega in koristnega.«

»Pri Turkih gotovo«, je precej trdo pripomnil
Rajavec.

»Priznavam. In daj Bog, da nas ne bi ob-
iskali nikoli več! Letos, ko na severu groze Švedi,
bi bila za nas turška šiba še usodnejša. Naj nas
varujejo nebesa, kakor so nas pred štirimi leti, ko
so neverniki pridivjali do Ljutomera, a jim je menda
sam Vsemogočni nadaljnjo pot zaprl. Zakaj nena-
doma so se obrnili in se vrnili v domovino. Proti
pričakovanju so jih bili naši kraji kakor čudežno re-
šeni.«

Hudih časov se je spominjal oče gvardian, še
vedno z ljubeznijo in tiho zamaknjenostjo motreč
pokrajino. Mehak mir mu je bil razlit čez dobrotno,
dasi resno lice. Iz velikih oči mu je sevala mistična,
na znotraj obrnjena toplota, kakor bi v srcu goreče
prosil Boga, naj milostno obvaruje te kraje vsega
hudega.

»In da bi odvrnilo nebo od nas istotako grozno
strahoto, ako nam res preti kuga«, je s počasnim
slovesnim glasom zaželel in zaprosil gospod pisar.

»Naj dobrotno odvrne! Amen!« — je istotako
svečano in pobožno ponovil redovnik.

II.

Ločili so se. Mestna gospoda sta krenila nazaj
čez most. Rajavec se je zamišljen napotil proti do-
mu, proti Hajdini.

metode, je dejal, da je on videl samo dva bolnika dozdnevno ozdravljena, ali še ta dva nista bila znanstveno dokazana. Ta grozna bolezen se razširja čedalje bolj, čim bolj se ljudje hranijo, toliko več je raka. Zdravnikova naloga je bila v glavnem ta, da bolnikom vsaj bolečine lajša. Ozdraviti bolezen pa doslej ni bilo mogoče.

Šele od slovenskega učitelja Alojzija Poljšaka smo dobili sredstvo, o katerem je mogoče reči, da ima bodočnost (»es hat den Anschein, als ob diesem Mittel die Zukunft gehörte...«). To sredstvo je Poljšak imenoval »abjinnin« in sestoji prav za prav iz več mazil. Najprej je opisal sestavo tega sredstva, način uporabe in uspehe, ki jih je predavatelj doslej že imel in ki so ga vspodbujali, da je čedalje z večjim interesom uporabljal to sredstvo. Opazovanja so mu utrjevala prepričanje, da je s tem sredstvom na dobri poti. Je tu več mazil: z enim se rak docela izčisti, nagniti deli se razkrojijo in izločijo, ne da se pri tem kako koli oškoduje zdrava okolica, nato se šele začne z drugim mazilom zdravilni proces. Uspehi so naravnost presnetljivi, kakor bomo pozneje videli na ozdravljenih osebah, ki so rade prišle, da pokažejo uspehe tega Poljšakovega sredstva pred celim zborom tujih jim ljudi.

Tega sredstva pa se ne poslužuje samo on v Rudolfovi bolnici, marveč še več drugih zdravnikov odličnega slovesa, kakor docent dr. Aschner, prof. Riese, prof. Scherber, prof. Werner, primarij Murati, prof. Kerl, prof. Pichler, prof. Nobl in drugi. Uspehi so odlični, kakoršnih doslej še ni bilo.

Predavatelj je izjavil še, da je opravičeno upanje, da se posreči na tej podlagi tudi zdravilo za raka v notrajnosti, kjer z mazili ni mogoče blizu. In povedal je tudi vsem navzočim veselo vest, da bo kmalu otvorjeno na Dunaju zdravilišče, kjer bodo srejemali težke bolnike za notranje zdravljenje in kjer se bodo mogli zdravniki iz vsega sveta pripravljati za zdravljenje s Poljšako-

vo metodo in njegovimi zdravili. To vest so sprejeli poslušalci s posebnim zadovoljstvom. Povedal je tudi, da je Poljšakovo sredstvo na Dunaju pravilno registrirano in torej priznано. (To se je zgodilo na podlagi odličnih spričeval tele vrste znanih evropskih kapacitet. Videli sem tudi sam ta izpričevala v originalu, ki pričajo, kako nizkotno in smešno je bilo ravnanje nekaterih naših ljudi, ki so končno dosegli, da je moral Poljšak iti v tujino, kjer se osamljen bori za najbolj nesrečno človeštvo in končno za svojo čast in za svoj obstanek.)

Predavanje prof. Funkeja je trajalo skoro dve uri. Na koncu pa je pokazal nad dvajset obolenj za rakom, večinoma že docela ozdravljena, ali v štadiju zdravljenja, da se je videl celi proces zdravljenja. Videli smo več obolenj raka na ženskih prsih. Nekatera so bila že uprav strašna. Rak je segal že globoko v notranjost in grozil z neizogibno in strahotno smrtjo. Ali zdaj samo še rdeča pega kaže, kje je bil rak. Mnogi zdravniki so kakor neverni Tomaži otipavali to mesto in vprašali, če kaj boli. Videli smo ozdravljeno bolezen na raznih delih telesa, da, celo v ustih in pod očesom zunaj in znotraj, na lobanji, na čelu, na kolenu, da, celo na podplatih. Fotografije pa so kazale, kakšen je bil rak pred zdravljenjem. Strašni so bili nekateri pogledi na razjedajočega raka. Videli smo celo ozdravljeno raka na dveh moških spolovilih. Zdaj sta možakarja zdrava. Ali niso to čudeži? In vsi navzoči odposlanci znatnosti in raziskovanja so rekali: eto čudeži! Videli smo grda obolenja sarkoma na nogah itd. Vema bolnikoma so zdravniki hoteli nogo odrezati, ali prišel je Poljšak s svojimi mazili, in zdaj je noga ozdravljena, moža hodita in se počutita tako dobro, kakor da nista nikdar imela take strašne bolezni. Videli smo ljudi z ozdravljeno kostno tuberkulozo. Izpod kolena do členov je že razjedala nogo, ali zdaj je vse lepo zaceljeno in zdravo. Neka mlada žena je

pokazala svoj dovolj lep nasek, nič se ni poznalo, da ga je še pred meseci manjkalo do polovice, kakor nam je pokazala fotografija. Neki ženi so operativno že odrezali desne prsi, ali raka niso ugonobili, ta je dalje razjedal v globino, in st. ... šna smrt bi ženo rešila daljnega trpljenja. Zdaj je žena zdrava. Rešitelj je bil naš v domovini preganjan in zasmehovan Poljšak.

Neki znamenit zdravnik je tlesnil z rokami in zaklical: »Kako je mogoče, da je lajik iznašel tako čudežno zdravilo, kako je mogoče, da je lajik mogel priti do takih svetovnih kapacitet, ki so mu dovolili na klinikah in državnih institutih preizkušati neko neznano zdravilo? Kaj takega ne pozna zgodovina!« (Tisti zdravniki, ki so Poljšaku sprva dovolili, da je mogel v Mariboru preizkušati svoje zdravilo, imajo s tem največje zadoščenje, prokletstvo pa bo zasledovalo tiste zavidne kratkovidneže, ki so ga od tam pregnali.)

Hvaležni moramo biti dunajskim znanstvenikom, ki so našega Poljšaka ne le povsem rehabilitirali, marveč mu napravili gladko pot do velikanskih uspehov do slave in tudi do blagostanja. V domovini bi lahko umrl v bedi in zaničevanju, kakor se je sicer zgodilo že mnogim velikim možem, ki so postali veliki šele dolgo potem, ko so siromaki poginili ... A. G.

*

DRUŠTVENE VESTI

St. Peter pri Mariboru. Prihodnjo nedeljo dne 25. t. m. popoldne po večernicah se vrši v samostanu redni občni zbor prosvetnega društva »Skala« z običajnim dnevnim redom in govorom g. prof. dr. Jeraja iz Maribora. Nastop tudi društveni tamburaški zbor in pa pevci. Šentpeterčani se vabijo k prav obilni udeležbi!

Tudi nanj, ki je od mladih nog živel in rasel na ti zemlji, je pokrajina s svojo mladostno, nevestinsko krasoto mogočno vplivala.

»Ako oče gvardian, ki je vendar sin Slovenskih goric, tako toplo ljubi naše polje, kako ga ne bi jaz, ko pa je vendar moj dom?« je razmišljal. In mu je v srcu postajalo toplo in svečano. — »Da je gospod Sagadin z vso dušo navezan na to zemljo, ni čudno: saj je tukaj rojen. A topleje je ne ljubi ko jaz. Mati mi je, zvesta rednica.«

Ne samo vesel je bil te zemlje. Nekako pomlajenega, močnejšega se je čutil, ko je tako samotni, a odločno-krepak stopal po nji in je njena krasota korak za korakom šla ob njem in z njim.

Pa se je med tihim, vase pogreznjenim razmišljanjem še enkrat obrnil in se razgledal proti mestu, kakor bi ga bilo mesto potihoma, a odločno poklicalo. S pravim užitkom je gledal, kako ga je zahajajoče solnce ne le kropilo, ampak ga naravnost preplavljalo s svojimi žarki. Zlasti mogočni grad na hribu, da je s svetlimi očmi, velikimi okni, mežikal dol v deželo, kakor bi jih solnčna svetloba silno pekla in ščemela. Morda resni, molčeči zidovi težko čakajo, da bo legla nanje noč. Da bi v nje objemu mirno in pokojno zadremali, preutrujeni od mnogih veselih in žalostnih dogodkov — gorje le, da je bilo število zadnjih večje ko prvih — ki so jih v teku

stoletij gledali v sebi, v mestu pod seboj, v deželi krog sebe. Morda žalujejo, ker jim je pred tremi leti umrl gospodar. Edini sin njegov pa je oblekel resni habit jezuitski in dela v ostrem redu sinov sv. Ignacija v Gradcu pokoro za mnoge grehe grofovske hiše Thanhausenske. Ob enem pa se pogaja z očeti jezuiti v Zagrebu, ne bi li oni prevzeli gradu in ga uredili za samostan svojega reda ... Istotako živo in jasno so se odbijali solnčni žarki od mnogih oken veličastnega dominikanskega samostana ob vznožju grajskega griča, a visoko gori nad Dravo. Ta je čuval mesto na zapadni strani, kakor ga je varoval na vzhodni, v predmestju Kaniži, leta 1630 dozidani, med ljudstvom posebno priljubljeni kapucinski samostan, ki ga pa od tukaj oko ni doseglo. Na južno-vzhodni strani pa je mejil mesto minoritski, čigar streha in visoko v zrak kipeči zvonik sta vsa blestela v večernem solncu. Iz srede mesta pa je kipel mogočni, očrneli, rimski opazovalni stolp; jasno in ostro se je odražal od sinjega neba v ozadju, kakor s črnolom naslikan na modro platno.

»Lepo, lepo«, je razmišljal kmet in se je obrnil, da nadaljuje pot domov. »A saj imamo tudi mi tu zunaj na deželi lepo.«

Nenadoma se je zdrznil iz svoje zadovoljnosti, prebudil se v hipu kakor iz lepih sanj. Kar odrevel je in z grozo v široko odprtih očeh zastrmel gor

spoznal. Iz nekega okna je gledala njegova sestra, katera je tam stanovala s svojim možem. Pozdravil jo je, ona pa mu kot tujcu ni niti odzdravila. Zalostnega srca je stopal dalje, ker je videl, da prihaja od cerkve sem njegova mati. Rekel je samo: »Dober dan!«, a mati je vzklila takoj: »Sin moj!« in ga je kar na cesti objela. Čeprav je bil povsem izpremenjen, materino oko ga je takoj spoznalo.

Doslavno.

Zena: »Možiček, za letošnjo zimo ne potrebujem nobene obleke.«

Mož: »Križ božji, kaj je prišla moda že tako daleč?«